

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Ολυμπιακοί Αγώνες, Αθήνα 2004, Ολυμπιακή Φλόγα
(φάκελος πρώτης ημέρας κυκλοφορίας των Ελληνικών Ταχυδρομείων)

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ αναπόσπαστη από τη ζωή των ανθρώπων. Οι άνθρωποι σήμερα γυμνάζονται και αθλούνται, είτε επειδή είναι επαγγελματίες σ' αυτόν το χώρο είτε από χόμπι είτε για λόγους υγείας, για να ασκήσουν το σώμα τους. Επίσης, παρακολουθούν και συμμετέχουν στις αθλητικές δραστηριότητες ως φιλάθλοι. Κορυφαία αθλητική εκδήλωση είναι οι Ολυμπιακοί Αγώνες, στους οποίους γίνεται προσπάθεια να διασωθούν τα ιδεώδη της ευγενούς άμιλλας, της συναδέλφωσης και της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών, και οι άνθρωποι να αντιλήσουν ευχαρίστηση από τη συμμετοχή τους σε μια παγκόσμια γιορτή. Ο αθλητισμός, ακόμη, στις καθημερινές διαστάσεις του, είναι ένα σχολείο διάπλασης του χαρακτήρα, ιδίως των νέων ανθρώπων που μαθαίνουν να αγωνίζονται με υπομονή και επιμονή, να θέτουν στόχους και να προσπαθούν να τους υλοποιήσουν. Έτσι, συνηθίζουν να αυτοπειθαρχούν και να συνεργάζονται με τους άλλους.

Κωστής Παλαμάς

Ο Ολυμπιακός ύμνος

Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες αναβίωσαν για πρώτη φορά το 1896 στην Αθήνα. Με αφορμή την τέλεσή τους ανατέθηκε, ένα χρόνο πριν, στον Κωστή Παλαμά να γράψει τον ύμνο των Ολυμπιακών Αγώνων, ο οποίος μελοποιήθηκε από τον Κερκυραίο συνθέτη Σπυριδώνα Σαμάρα. Από την Ολυμπιάδα του Τόκιο, το 1952, καθιερώθηκε ως ο επίσημος ύμνος των Αγώνων και ακούγεται στην ελληνική γλώσσα σε κάθε Ολυμπιάδα.

Στο Σαμάρα, που φτερά του έβαλε

Αρχαίο Πνεύμ' αθάνατον, αγνέ πατέρα
του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού,
κατέβα, φανερώσου κι άστραψ' εδώ πέρα
στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού.

Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι,
στων ευγενών Αγώνων λάμπσε την ορμή,
και με τ' αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
και σιδερένιο πλάσε κι άξιο το κορμί.

Κάμποι, βουνά και πέλαγα φέγγουν μαζί σου
σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός,
και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου,
Αρχαίο Πνεύμ' αθάνατο, κάθε λαός.

Κ. Παλαμάς, *Άπαντα*, τόμ. 3, Μπίρης

Ερρίκος Ματίς, *Ο χορός*

Ερωτήσεις

- 1 Τι είναι ο «δρόμος», το «πάλεμα» και το «λιθάρι»; Ποια είναι τα σημερινά αντίστοιχα αθλήματα;
- 2 Γιατί ο ποιητής κάνει επίκληση στο Αρχαίο Πνεύμα; Τι εκπροσωπεί σύμφωνα με το ποίημα;
- 3 Γιατί ο Κ. Παλαμάς αποκαλεί τους αγώνες «ευγενείς»;
- 4 Μελετήστε την τελευταία στροφή και προσπαθήστε να εξηγήσετε πώς αντιλαμβάνεται ο ποιητής τη σημασία της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων.

Διαθεματικές εργασίες

- 1 Σε συνεργασία με τον καθηγητή του μαθήματος της Ολυμπιακής Παιδείας συγκεντρώστε στοιχεία σχετικά με την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων στην αρχαία Ελλάδα και προσπαθήστε να βρείτε ομοιότητες και διαφορές με τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Χρήσιμα στοιχεία θα βρείτε στο διαδικτυακό τόπο: <http://www.olympics.ariadne-t.gr/OLYMPICS/olympic.html>.
- 2 Όσοι από εσάς παρακολουθήσατε, είτε από κοντά είτε από την τηλεόραση, Ολυμπιακούς ή άλλους αγώνες, αφηγηθείτε γραπτά ποιο άθλημα σας εντυπωσίασε περισσότερο και γιατί.

Αγώνας πυγμαχίας (μελανόμορφο αγγείο, Βρετανικό Μουσείο, Λονδίνο)

Πέτρος Χάρης

Δρόμος 100 μέτρων

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το ομότιτλο διήγημα του Πέτρου Χάρη, που δημοσιεύτηκε το 1944 στο βιβλίο του Μακρινός κόσμος. Στο διήγημα αυτό ο νεαρός ήρωας, μαθητής της τρίτης Γυμνασίου, έρχεται σε επαφή με τον κόσμο του αθλητισμού, γοητεύεται από τα αγωνίσματα του στίβου και προπονείται στο δρόμο ταχύτητας των 100 μέτρων, για να πάρει μέρος στους μαθητικούς εφηβικούς αγώνες στο τέλος της χρονιάς. Στο τμήμα που ακολουθεί, θα παρακολουθήσουμε την προπόνηση και τη νίκη του σε έναν ενδιάμεσο μαθητικό αγώνα.

Ήταν αρχές Δεκεμβρίου όταν κέρδισα αυτή την πρώτη μου νίκη, και στα τέλη Φεβρουαρίου είχα τη θέση μου ανάμεσα στους δεκαπέντε που θα 'τρεχαν στους εφηβικούς αγώνες. Το γυμναστήριο και οι άνθρωποί του δε μου ήταν πια άγνωστος τόπος κι άγνωστοι κόσμοι. Είχα κι εγώ την άσπρη φανελίτσα μου και το γαλάζιο πανταλονάκι και ήξερα πια πως όσοι έβγαιναν με τα ίδια αυτά χρώματα

Αγώνας ταχύτητας (μελανόμορφο αγγείο, Μουσείο Μетроπόλιταν, Νέα Υόρκη)

από τη χαμηλή πόρτα του υπόστεγου ήταν εκείνοι που είχαν περάσει πριν από λίγη ώρα κακοντυμένοι, συνηθισμένοι, ασήμαντοι. Έτρεχα τώρα διαφορετικά, ήξερα σπιθαμή με σπιθαμή τη μαύρη εκείνη γραμμή των εκατό μέτρων, δεν έβλεπα πια πατούσες και κόκκινα αυτιά, και το τέρμα δεν ερχόταν καταπάνω μου, αλλά πήγαινα και το 'βρισκα εγώ πέντε και δέκα φορές τ' απογέματα που πέραγα στο γυμναστήριο. Δοκίμαζα τα πόδια μου με μεγαλύτερους και μικρότερους, με πιο ψηλούς και με πιο χαμηλούς, με πιο δεμένους ♦ και με πιο αδύνατους, κι έκανα τις συγκρίσεις μου, έστρωνα τους λογαριασμούς μου, έβλεπα την ταχύτητά μου πότε στη μια και πότε στην άλλη από τις τρεις πεντάδες που θα 'τρεχαν, έπειτ'

από λίγες μέρες, στους εφηβικούς αγώνες, ξεχώριζα αντιπάλους, αψηφούσα άλλους, μέτραγα τον εαυτό μου απάνω σε μια ζυγαριά που δεν είχε αμφιβολίες, που μου έδινε πολύ θάρρος και μ' έσπρωχνε σε πρόωρους εγωισμούς, που γέμιζαν τις κουβέντες μας, όταν γυρίζαμε κι οι τρεις μαζί ♦ στα σπίτια μας, και διασταυρώνονταν με τους ενθουσιασμούς των συμμαθητών μου, όσο κι αν ο δρόμος των 100 μέτρων δεν έχει κοινό στίβο με το πήδημα, ♦ όπου ανακάλυψε

♦ **δεμένους:** γεροδεμένους ♦ **κι οι τρεις μαζί:** ο νεαρός ήρωας προπονείται μαζί με κάποιους φίλους του ♦ **πήδημα:** άλμα εις μήκος

την επίδοσή του ο ένας, κι όσο μακριά κι αν βρίσκεται ο δρόμος με τα εμπόδια, όπου καταστάλαξε ο άλλος. Η γλώσσα μου έτρεχε πιο πολύ από τα πόδια μου και κουραζόταν λιγότερο απ' αυτά στο δρόμο της επιστροφής, που με τις στάσεις σε κάθε γωνία, σε κάθε συνωπισμό και σε κάθε διαφωνία ήταν ατέλειωτος. Φεύγαμε από το γυμναστήριο στις έξι, το πολύ στις εξίμιση, και στα σπίτια μας φτάναμε με φωτισμένα όλα τ' ανοιχτά παράθυρα, στις οχτώ κι ακόμα πιο αργά.

Επιτέλους έφτασε τ' απόγευμα των αγώνων και η στιγμή του τελικού δρόμου. Είχα κερδίσει με άνεση τον προκριματικό στην πεντάδα που μ' έριξε ο κλήρος και περίμενα να μετρηθώ με τους δύο πρώτους από τις δυο άλλες πεντάδες. Τρεις πάλι, όπως και στην πρώτη δοκιμή μου και στην πρώτη νίκη μου. Μας άφησαν να ξεκουραστούμε λίγο, είδα γύρω μου, σε όλο το γυμναστήριο, και τότε δειλίασα. Οι άσπρες φανέλες και τα γαλάζια πανταλονάκια ήταν λιγότερ' από άλλοτε, πολύ λιγότερα, γιατί το μαρτιάτικο εκείνο απόγευμα θ' αγωνίζονταν μόνο οι «μικροί», κι απ' αυτούς πάλι μόνο όσοι είχαν ξεχωρίσει στους πρώτους προκριματικούς που είχαν γίνει πριν από πέντε μέρες. Ήταν όμως περισσότερος ο κόσμος, οι «δρόμοι», τα «άλματα» και τα «εμπόδια» είχαν γίνει θέαμα με ξένους, με άγνωστους, με κυρίες και με κοπέλες της ηλικίας μας, που λες και ήρθαν επίτηδες με τις κατακαίνουριες και χρωματιστές κορδέλες στα μαλλιά τους για να κάμουν τραχύτερους τους συναγωνισμούς μας, κι έπειτα κανόνιζαν τους αγώνες πέντε ηλικιωμένοι κύριοι, που πήγαιναν όλοι μαζί, σαν ένα σώμα, πότε στον ένα στίβο και πότε στον άλλο, και σοβαροί κι αμίλητοι κράταγαν μια τάξη που δεν την είχα ξαναδεί στο γυμναστήριο κι έδιναν σε ό,τι γινόταν και σε ό,τι παρακολουθούσαν μian επισημότητα που με τρόμαξε. Έπειτ' απ' όλα αυτά δε μπορούσε να είμαστε πια «μικροί». Κι όταν βρέθηκα στην ίδια γραμμή με τους δυο άλλους για τον τελικόν αγώνα και με χτυποκάρδι ετοιμαζόμενοι για την «εκκίνηση», ένιωθα κάτω από τις πατούσες μου όχι μόνο ασυγκράτητη ορμή, αλλά και μian ευθύνη που περίμενε κι αυτή το σύνθημα για να ξαπολύσει τον άνεμό της, να τον στείλει πίσω μου, να με σπρώξει και να με πετάξει στο τέρμα.

Έφτασα πάλι με άνεση πρώτος και τότε έκαμα την πρώτη θεατρική μου πράξη. Όπως οι μεγαλύτεροί μας, οι πραγματικοί αθλητές, οι δυο νικημένοι, πριν καλά καλά πάρουν δεύτερη ανάσα, με πλησίασαν, μου σφίξανε το χέρι, κι εγώ, καθώς δεν μπορούσα ακόμα να μιλήσω από το λαχάνιασμα, έδειξα την ευχαρίστησή μου μ' ένα χαμόγελο που δεν πιστεύω να ήταν παιδιάτικο όπως την προηγούμενη

Γιάννης Ψυχοπαίδης,
Το μέτρο του κόσμου – 12 + 1 γράμματα

μέρα, όπως πριν από μια ώρα, πριν από πέντε λεπτά, όπως πριν από τη νίκη μπροστά σε τόσο κόσμο. Στην άλλη άκρη της μαύρης και ίσιας γραμμής του δρόμου των 100 μέτρων η επιτροπή και οι άλλοι ίσως να χαμογελούσαν για τη σκηνή. Αλλά ποιος λογάριζε τι γινόταν εκεί που άρχιζε ο δρόμος; Εμείς βρισκόμαστε στο τέλος του, έπειτ' από μια προσπάθεια που την περιμέναμε τόσες βδομάδες, και θέλαμε να δώσουμε επισημότητα στη στιγμή που τη δημιουργήσαμε και τη γεμίσαμε οι τρεις μας.

Από τ' άλλο απόγευμα δόθηκα στο μαρτύριο της προετοιμασίας, που ολοένα και μετατοπίζει τα ορόσημα της επιτυχίας, τα πηγαίνει όλο και πιο μπροστά, πιο μακριά, συχνά πέρ' από τις δυνάμεις που υπάρχουν, απάνω από τις περιστάσεις, έξω από τα σύνορα της ηλικίας. Δεν ξέχναγα όμως ότι η άσκηση κι η επιτυχία στο χώρο εκείνο, που από την πρώτη στιγμή μάς έδειξε την αυστηρή και πειθαρχημένη οργάνωσή του, ακολουθούσαν μια σκάλα που έπρεπε να την ανέβεις σκαλοπάτι σκαλοπάτι. Κι έβλεπα καθαρά το νέο στόχο μου: τους αγώνες δρόμου του Μαΐου, πάλι με συνομήλικους ή λίγο μεγαλύτερους, τους επισημότερους εφηβικούς αγώνες της χρονιάς, που έδιναν μια καθιέρωση και άνοιγαν το δρόμο σε σοβαρότερους συναγωνισμούς, σε άλλες στρατές, στρωμένες πάντα με ψιλό κάρβουνο, ✧ αλλά πατημένες από πιο γρήγορα πόδια, ακόμα και στο Στάδιο. ✧

Π. Χάρης, *Μακρινός κόσμος*, Βιβλιοπωλείον της Εστίας

Ερωτήσεις

- 1 Πώς νιώθει ο νεαρός αθλητής κατά τη διάρκεια των προπονήσεων και πώς κατά την επίσημη ημέρα των αγώνων;
- 2 Ποιο είναι το κέρδος του αθλητή από την ενασχόλησή του με τον αθλητισμό και από τη νίκη του στο συγκεκριμένο αγώνα;
- 3 Συζητήστε τη σκηνή όπου οι ηττημένοι νέοι αθλητές συγχαίρουν το νικητή.

Διαθεματικές εργασίες

- 1 Στο κείμενο αναφέρονται τρία αγωνίσματα του στίβου: οι «δρόμοι», τα «άλματα» και τα «εμπόδια». Με τη βοήθεια του γυμναστή σας προσδιορίστε για ποια αγωνίσματα πρόκειται, και συγκεντρώστε πληροφορίες για τα υπόλοιπα σημερινά αγωνίσματα του στίβου.
- 2 Βρείτε πληροφορίες για τους αγώνες δρόμου στο διαδίκτυο: <http://www.ontherun.com>.

✧ **ψιλό κάρβουνο:** ο στίβος ήταν στρωμένος με ψιλό κάρβουνο πριν καθιερωθεί το ταρτάν ✧ **Στάδιο:** το (καλλιμάραρο) Παναθηναϊκό στάδιο

Αγγελική Βαρελλά

Η νίκη του Σπύρου Λούη

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το μυθιστόρημα της Αγγελικής Βαρελλά, Καλημέρα, Ελπίδα (2003). Η υπόθεση του έργου αναφέρεται σε δύο νεαρές κοπέλες, συμμαθήτριες στο Αρσάκειο Διδασκαλείο, οι οποίες δένονται με στενή φιλία και βιώνουν εμπειρίες λίγο πριν από το 1896, την εποχή δηλαδή της ιστορικής αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα περιγράφεται ο αγώνας και η νίκη του μαραθωνοδρόμου Σπύρου Λούη.

Στο χάνι του Μιλτιάδη, στο Μαραθώνα, το μεσημέρι, ήταν όλοι παρόντες. Η εφορευτική επιτροπή, ο αφέτης, που είχε το γενικό πρόσταγμα, κόσμος σκαρφαλωμένος ακόμη και στη στέγη, κι ο παπα-Βελιώτης –ο τοπικός ιερέας–, που έπινε το κρασάκι του κι έλεγε ευχές: «Του Κυρίου δεηθώμεν, Κύριε Ιησού Χριστέ, ο Θεός ημών, αγαθέ και φιλάνθρωπε...».

Ο Παπαδιαμαντόπουλος με δυνατή φωνή έδινε οδηγίες σε όλους. Έριξε ένα βλέμμα στο Λούη για να τον τονώσει και να τον ενθαρρύνει. Φαινόταν ψύχραιμος, αλλά μέσα του, εκείνο το αίσθημα του χρέους ήταν βαρύ κι ασήκωτο και δεν ήξερε αν θα το άντεχε.

Εκτός απ' αυτόν, κι άλλοι Έλληνες είχαν περάσει στους προκριματικούς. Ο Βασιλάκος, σπουδαίο παλικάρι, ο Μπελόκας, ο Χριστόπουλος, ο Γρηγορίου, ο Γερακάκης και μερικοί ακόμη Μαρουσιώτες.

Ακούγοντας όμως γλώσσες διάφορες γύρω του, αγγλικά, ουγγρικά, γαλλικά, και ονόματα όπως Lermiseaux, Flack, Burke, Kelner, ένιωθε άβολα στην ίδια του την πατρίδα. Τους χαιρετούσε με μια αμήχανη κίνηση του κεφαλιού. Τους θαύμαζε αυτούς τους αντιπάλους του που είχαν έρθει από μακριά να διεκδικήσουν τη νίκη.

Και σκεφτόταν: «Αυτός ο Γάλλος, ο Μπρεάλ, θα τους έκανε όλους καρδιακούς με την ελληνολατρία του, το ειδικό έπαθλο για το δρόμο αντοχής, το θρύλο, που φλόγισε τη φαντασία όλων, και γι' αυτό δόθηκε σ' αυτό το αγώνισμα πανηγυρικός τόνος».

– Να προσέξεις το Λερμιζό. Είναι μεγάλο όνομα του παρισινού αθλητισμού, είναι επικίνδυνος, του ψιθύρισε ο Βασιλάκος.

Μπροστά τους ξανοίγονταν 40 επίπονα και σκληρά χιλιόμετρα.

«Άραγε», αναρωτήθηκε ο Σπύρος, «ο Μπρεάλ ήξερε πόσο μεγάλη ήταν η απόσταση από το Μαραθώνα ως την Αθήνα όταν αγωνοθέτησε το μαραθώνιο;».

Σπύρος Λούης,
ο ολυμπιονίκης του μαραθώνιου
(Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, Αθήνα)

Στις δύο ακριβώς δόθηκε το σήμα της εκκίνησης.

Σαν σαΐτα πετάχτηκε οδηγώντας την κούρσα ο Γάλλος. Πίσω του πήγαινε ο Αυστραλός Φλακ και παραπίσω οι Έλληνες, μια παρέα.

«Γιατί έχουν πάρει τόση φόρα;», αναρωτιόταν ο Λούης τρέχοντας μαλακά. «Έχουμε ακόμη τόση απόσταση».

Μπροστά τους ο δρόμος άδειος, αλλά και από τις δυο μεριές στα ρείθρα [♦] στριμωχόταν κόσμος πολύς, που έκανε το τοπίο χρωματιστό και ενδιαφέρον. Κι ενώ

το γύριζε προς τη βροχή, ξαφνικά ο αέρας ήρθε να τον τυλίξει ευδιαστός, λες κι έβγαινε απ' τα σγουρά μαλλιά της άνοιξης. Μεγαλείο και φόβος γέμισαν την ψυχή του. Οι ήχοι έφταναν στ' αυτιά του παράξενοι, ήχοι από πέταλα αλόγων, βήματα, φωνές, ένα κοτούφι κελαηδούσε, ζούσε σε όνειρο και ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι είχε ζήσει 24 χρόνια για να τρέξει αυτή τη διαδρομή. Αυτός ο δρόμος, αυτή η τρεχάλα, αν προσπαθούσε, θα του χάριζε την αθανασία. Η στιγμή αυτή θα υπήρχε αιώνια κάπου γραμμένη. Ως τότε δεν το είχε σκεφτεί καθόλου αυτό.

Ως το Χαρβάτι, ο Γάλλος πήγαινε πρώτος με το Φλακ, τον Αυστραλό, ξοπίσω του.

Εκεί του έδωσαν να πει ένα ποτήρι κρασί. Το ήπιε σαν να ήταν το νέκταρ των θεών. Έβρεξε με λαχτάρα τον ουρανό του. Η ρετοίνα πυροδότησε τις δυνάμεις του. Χαιρέτησε το πλήθος με το πλατύ του χαμόγελο.

Ο Λούης ένωθε δίπλα του την ανάσα του κόσμου, τον παλμό του. Και τα πεύκα και πέρα οι ελιές, τα κυπαρίσσια έτρεχαν κι αυτά μαζί του. Τα τοπία εναλλάσσονταν, τα τοπία της πατρίδας του, όλη η Ελλάδα έτρεχε μαζί του. Μα είχε μια τέτοια αναστάτωση στην

ψυχή, που δεν μπορούσε να χαρεί αυτήν τη φυσική ομορφιά.

Μέσα του φυσούσε ένας δυνατός άνεμος, και το στερέωμα της ψυχής του το δονούσαν απανωτοί κερανοί.

«Είσαι καλός δρομέας, με μεγάλο διασκελισμό», ξανάρχονταν στο μυαλό του τα λόγια του Παπαδιαμαντόπουλου.

Άλλο όμως είναι να τρέχεις για το κέφι σου στα δάση και στα λαγκάδια, να στρίβεις εξοχικές γωνιές με το παχιασμένο γρασίδι της αυγής και τα πουλιά στον

Τα γραμματόσημα των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων του 1896

[♦] ρείθρα: αυλάκια κατά μήκος του δρόμου

αέρα να σε συνοδεύουν τραγουδιστά, κι άλλο να βαστάς στους ώμους σου τις ελπίδες ενός έθνους, οι ελπίδες ενός έθνους να βασιζονται στις πατούσες σου.

Οι Μαρουσιώτισσες, όλες, που κατέβηκαν από το χωριό, κι είχαν μαζί τις κατοίκες τους, στέκονταν στην άκρη του σκονισμένου δρόμου σ' όλη τη διαδρομή και σκούπιζαν τα δάκρυα με τις μαντίλες τους.

– Σπύρο! Σπύρο! Άντε, παιδί μου! Με το καλό!, τον επευφημούσαν.

Παρόλο που ένιωθε απερίγραπτη μοναξιά, χαμογελούσε συνεχώς σ' αυτή την Ελλάδα που τον συνόδευε. Κι ο πόθος να χαροποιήσει αυτό τον κόσμο θρονιάστηκε στην καρδιά του.

Έβαλε φόρα να προλάβει το Γάλλο και τον Αυστραλό. Η φωτιά, η ελπίδα της νίκης, φούντωσε μέσα του και κόντευε να τον κάψει. Μετά το 32ο χιλιόμετρο όλα εξελίχθηκαν ευνοϊκά γι' αυτόν. Ο ένας μετά τον άλλον οι αντίπαλοί του κουράζονταν και αποσύρονταν. Έβαλε τα δυνατά του και πέρασε πρώτος, ακμαίος και κεφάτος. Ήταν βέβαιος πια για τη νίκη του, αφού λυτρώθηκε από τους επικίνδυνους αντιπάλους του.

Όσο πλησίαζε προς τους Αμπελοκήπους, ο ενθουσιασμός του κόσμου εκδηλωνόταν με χίλιους δύο τρόπους λατρείας: με λουλούδια, με στεφάνια, με λυγμούς, με συγκίνηση. Εκείνος, κάτασπρος από τη σκόνη του δρόμου, με μάτια λαμπερά, που γυάλιζαν σαν να είχε πυρετό, τους άκουγε, τους έβλεπε, τους αγαπούσε όλους, αποτύπωνε χρώματα, φυσιογνωμίες για να τις θυμάται μια ολόκληρη ζωή. Μέσα στην υπερέντασή του θυμόταν πού και πού να σκουπίζει το μουστάκι του από τον ιδρώτα.

– Κουράγιο! Κουράγιο! Λίγο ακόμα!, τον παρότρυνε ο κόσμος παραληρώντας.

Δεν αισθανόταν κουρασμένος, αλλά μόνος, παράξενα μόνος, κι ας τον συνόδευε η ψυχή του κόσμου, που λαχταρούσε μια νίκη, που θα τους ενίσχυε την περηφάνια, που το είχαν τόσο ανάγκη.

Ο Λούης πετάει προς το στάδιο. Ηλιοκαμένος, με τις ποδάρες του ν' ακροπατούν στο χώμα, να παίρνουν δύναμη και να τινάζονται ψηλά για το επόμενο βήμα, το βήμα του θριάμβου.

Ο Λούης πετάει προς το στάδιο, που περιμένει να τον υποδεχτεί ντυμένο στα άσπρα του μάρμαρα.

Με τις μεγάλες τους στολές τον περιμένουν όλοι. Βασιλείς, επίσημοι, αξιωματικοί, ιππείς, πυροβολητές με ασημένια σιρίτια, ✦ τα αμφιμασχάλια, τα πολύχρωμα λοφία τους. Τον περιμένουν οι κυρίες με τα χρωματιστά φορέματα και τα καπέλα τους. Τον περιμένει μια φανταχτερή, μια αλησμόνητη εικόνα.

Ο Λούης πετάει προς το στάδιο. Πλησιάζει.

✦ **σιρίτια:** διακοσμητικά κορδόνια ραμμένα πάνω σε στρατιωτικές στολές

Το αδιαχώρητο σ' όλο του το μεγαλείο. Απόλυτη ησυχία. Έχει δοθεί η εντολή: «Μη φωνάζετε, μη χειροκροτείτε, μη συγκινήσετε το μαραθωνοδρόμο, όποιος κι αν είναι».

Κανείς δεν προσέχει το αγώνισμα του άλματος επί κοντώ που διεξάγεται στο στίβο. Όλοι έχουν στραμμένα τα μάτια προς την πύλη απ' όπου θα μπει ο νικητής.

Ο Λούης πετάει προς το στάδιο. Είναι σχεδόν απ' έξω. Είναι αδύνατο να βρίσκεται έστω και ένας εκείνη τη μέρα που να μη θέλει με όλη του την ψυχή να νικήσει στο μαραθώνιο Έλληνας. Ο μαραθώνιος είναι υπόθεση ελληνική. Έλληνας πρέπει να τον κερδίσει.

Πέντε και είκοσι ακούγεται ο κρότος του τηλεβόλου. Πώς ανατριχιάζει η θάλασσα όταν την ταράζει ξαφνικά ο άνεμος; Πώς γίνεται όταν συγκινείσαι με τη θωπεία ✦ της πασχαλιάτικης αύρας; Πώς γίνεται όλος εκείνος ο κόσμος να είναι ενωμένος μ' έναν πόθο και μια ευχή;

Σηκώνονται όλοι όρθιοι. Δε φωνάζουν. Περιμένουν. Με αγωνία. Με μια καρδιά ν' ανασαίνει στον ίδιο ρυθμό. Με δυο μάτια να βλέπουν προς την είσοδο.

– Είναι Έλλην!

Ο αριθμός 17 υψώνεται στο κοντάρι. Είναι ο αριθμός της φανέλας του Λούη.

– Και βέβαια είναι Έλλην! Έλλην! Είναι Έλλην!

Την ανυπομονησία τη διαδέχεται η ξέφρενη χαρά, ανοίγει ο δρόμος να περάσει ο νικητής, ο κόσμος χειροκροτεί, αλαλάζει, ✦ κουνάει μαντίλια, πετάει καπέλα, υψώνει σημαιάκια, κλαίει και δίνει φιλιά.

Μια νικητήρια ιαχή ✦ κυλά πάνω στις κερκίδες. Ο αντίλαλος γίνεται ήχος μεγάλος, σμίγει με τον ήλιο, που πάει να βασιλέψει και βάφει με χρώματα το λοφάκι του Αρδητού, ύστερα επιστρέφει να σμίξει με τις μπάντες που παιανίζουν.

Εκεί, στο Παναθηναϊκό στάδιο, οι Έλληνες ξεφωνίζουν σ' ένα χώρο που τους ανήκει από παλιά. Ένα χώρο με εθνικό παρελθόν, ένα χώρο που αποκτά και εθνικό παρόν, μ' ένα νερούλα από το Μαρούσι που έτρεξε 40 χιλιόμετρα σε δύο ώρες, 58 πρώτα και 50 δευτερόλεπτα.

A. Βαρελλά, Καλημέρα, Ελπίδα, Πατάκης

✦ **θωπεία:** χάδι ✦ **αλαλάζει:** φωνάζει δυνατά από χαρά ✦ **ιαχή:** ενθουσιώδης κραυγή

Ερωτήσεις

- 1 Ποια συναισθήματα νιώθει και ποιες σκέψεις κάνει ο Σπύρος Λούης την ώρα της εκκίνησης του μαραθώνιου δρόμου και ποια κατά τη διάρκειά του;
- 2 Με ποιον τρόπο ενισχύει το συγκεντρωμένο πλήθος την προσπάθεια του Μαρουσιώτη δρομέα;
- 3 Στο απόσπασμα επαναλαμβάνεται συχνά η φράση «ο Λούης πετάει προς το στάδιο». Ποιος είναι ο σκοπός αυτής της επανάληψης και ποιο αποτέλεσμα έχει στον αναγνώστη;
- 4 Πώς αντιδρά το πλήθος την ώρα του τερματισμού και πώς κρίνετε εσείς αυτές τις αντιδράσεις;
- 5 Σύμφωνα με το κείμενο, ο μαραθωνοδρόμος Λούης, παρά τη συμπαράσταση του κόσμου, νιώθει «απερίγραπτη μοναξιά». Πώς ερμηνεύετε αυτό το συναίσθημα;

Διαθεματικές εργασίες

- 1 Βρείτε πληροφοριακό και εικαστικό υλικό για τους Ολυμπιακούς Αγώνες στο διαδίκτυο (<http://forthnet.gr/Olympic.org/gr/> και <http://www.perseus.tufts.edu/Olympics/>) και παρουσιάστε το στην τάξη σας.
- 2 Ζωγραφίστε μια αφίσα ή δημιουργήστε ένα κολάζ με θέμα τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΡΕΛΛΑ

Η Αγγελική Βαρελλά γεννήθηκε το 1931 στη Θεσσαλονίκη και ζει στην Αθήνα. Σπούδασε Αρχαιολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και εργάστηκε στην Εθνική Τράπεζα. Με την παιδική και νεανική λογοτεχνία ασχολείται από το 1966, οπότε εξέδωσε το πρώτο της βιβλίο, το ταξιδιωτικό *Η Ελλάδα κι εμείς*. Είναι πολυγραφότατη και το έργο της διαμοιράζεται σε λογοτεχνικά βιβλία, βιβλία γνώσεων, αναγνωστικά του δημοτικού και μεταφράσεις. Τα μυθιστορήματά της αναφέρονται σε προβλήματα της σύγχρονης ζωής (μόλυνση περιβάλλοντος, ναρκωτικά, βία κ.λπ.): έχει γράψει και πολλά παραμύθια και μικρές ιστορίες. Κυρίαρχα γνωρίσματα της γραφής της είναι το πηγαίο χιούμορ και η αισιόδοξη διάθεση. Έχει τιμηθεί με τον Ευρωπαϊκό Έπαινο Γιάνους Κόρτσακ (1985) για το μυθιστόρημα *Φιλενάδα, Φουντουκιά μου*, και με Κρατικό Βραβείο για το λογοτεχνικό βιβλίο γνώσεων *Κόρινθος* (1998). Γνωστά βιβλία της είναι: *Τα βούκινα της φύσης*, *Αρχίζει το ματς*, *Καλοκαίρι στη Μονεμβασιά*, *Έξι εναντίον ενός*, *Δράκε, δράκε, είσαι εδώ*;, *Διονύσιος Σολωμός* κ.ά.

